

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U001464

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 05-04-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Овчієва Леся Петрівна

2. Lesia Ovchiieva

Кваліфікація: 026

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3632-8641

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 026

Назва наукової спеціальності: Сценічне мистецтво

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Сценічне мистецтво

Дата захисту: 07-05-2024

Спеціальність за освітою: театральне мистецтво

Місце роботи здобувача: Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого

Код за ЄДРПОУ: 02214171

Місцезнаходження: вул. Ярославів Вал, 40, Київ, 01034, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): 4984

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого

Код за ЄДРПОУ: 02214171

Місцезнаходження: вул. Ярославів Вал, 40, Київ, 01034, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого

Код за ЄДРПОУ: 02214171

Місцезнаходження: вул. Ярославів Вал, 40, Київ, 01034, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.01, 18.07.23

Тема дисертації:

1. Акторська творчість Любові Ліницької в театральному процесі України кінця XIX – початку XX століття.
2. Acting creative activity of Lyubov Linytska in the theatrical process of Ukraine at the late XIX – early XX centuries.

Реферат:

1. АНОТАЦІЯ Овчієва Л. П. Акторська творчість Любові Ліницької в театральному процесі України кінця XIX – початку XX століття. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво». – Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. Київ, 2024. Актуальність. Кінець XIX і початок XX століття – це час тектонічних зрушень в мистецьких та сценічних практиках. Оновлення інтелектуально-естетичних сенсів і привнесення до вітчизняного культурного контексту європейських творчих інспірацій сприяло виявленню і формуванню нової генерації митців, які виявили надзвичайну психофізичну пластичність у створенні сценічних образів. Однією з представниць цієї акторської генерації була Любов Ліницька, яка успішно поєднувала виконання ролей, уже традиційного на той час, репертуару з

«першопрочитанням» образів в модерній драматургії, яка тільки-но торувала собі шлях на українську сцену. Органічність і цілісність акторського почерку Л. Ліницької при опануванні різновекторного драматургічного матеріалу зробили її помітною постаттю в театральному процесі. Про що яскраво свідчить поява прижиттєвих праць, присвячених її творчості. Однак згодом суспільно-ідеологічні колізії 20–30 рр. XX ст. починають дисонувати з логікою стилістичної різновекторності як доміанти в сценічній практиці. Зрештою тоталітарний тиск на мистецьке середовище призводить до притлумлення, а почасти й знищення, у буквальному сенсі, митців, причетних до цього творчого мейнстріму. Л. Ліницькій пощастило уникнути репресій. Її не відлучили від професії. Вона і далі активно реалізовувала себе на українській сцені. Однак на багато років вона випала з поля зору дослідників сценічної творчості. Звісно, існують окремі публікації і принагідні згадки про її сценічний доробок, але комплексного об'єктивного аналізу творчості актриси і детальної реконструкції її сценічного надбання не існує і досі, що вочевидь спрощує наші уявлення про динаміку творчих шукань кінця XIX – початку XX ст. Фрагментарність інформації про творчий внесок Л. Ліницької до оновлення сучасних їй сценічних інвектив не дозволяла повною мірою оцінити і осмислити всі інформативні можливості мистецьких процесів, невід'ємною частиною яких, безумовно, була і широка сценічна практика актриси на різних етапах її творчості. Зважаючи на зазначене, актуальність теми дослідження обумовлюється необхідністю ретельного дослідження і переосмислення творчості Л. Ліницької як важливої і невід'ємної складової вітчизняного театрального процесу. Наукова новизна дослідження полягає в комплексному підході до осмислення творчої спадщини Любові Ліницької на тлі мистецьких пошуків кінця XIX – початку XX ст. Завдяки великому масиву джерельної бази, вперше виявленої, дослідженої і введеної до наукового обігу, вдалось по-новому осмислити творчу спадщину актриси як віддзеркалення парадигмальних тенденцій в сценічних практиках доби. Ретельно пропрацьовано і виявлено еволюцію особливостей виконавської манери актриси в різні періоди її творчого шляху. Зібраний матеріал дозволив скласти детальний репертуарний перелік ролей артистки, що стане важливим надбанням для наукової спільноти у вивченні та відтворенні історичних подій театрального процесу в Україні. Відновлено картину бачення творчого доробку Л. Ліницької театальною критикою як за життя актриси, так і з часової дистанції. Максимально точно відтворено історіографію публікацій, присвячених творчості актриси, що засвідчило відсутність цілісного і послідовного студіювання її доробку. Сучасна актуалізація наукового інтересу до мистецьких процесів, які відбувались на зламі століть, визначає важливість нового прочитання ролі Л. Ліницької як однієї з презентативних творчих доміант доби. Вперше в дослідженні визначено масштаб впливу окремої творчої особистості на становлення широкого спектру творчо-сценічних концептів тієї доби. Результати дослідження. Проаналізовано роботи тогочасних театральних теоретиків М. Вороного, П. Руліна, науковців Д. Антоновича, С. Єфремова, рецензентів С. Короліва, В. Чаговця, колег по спільній сценічній діяльності О. Корольчука, Г. Маринича та ін., які ще при житті актриси засвідчували її активну участь у театральному процесі кінця XIX – початку XX ст. в Україні. Вивчено матеріали збірника про творчий шлях артистки Ю. Меженка та В. Василька, а також спогади багаторічного сценічного партнера Л. Ліницької І. Мар'яненка. Їхні праці можна охарактеризувати як основоположні для осмислення обраної теми.

2. ABSTRACT L. P. Ovchiieva. Acting creative activity of Lyubov Linytska in the theatrical process of Ukraine at the late XIX – early XX centuries. – Qualifying scientific work retaining manuscript copyright. Dissertation for obtaining the degree of Doctor of Philosophy in the specialty 026 "Stage Art". – I. K. Karpenko-Karyi Kyiv National University of Theatre, Cinema and Television Kyiv, 2024. Relevance. The end of XIX and the beginning of XX centuries was a time of tectonic movements in artistic and stage practices. The renewal of intellectual and aesthetic senses and the introduction of European creative inspirations into the domestic cultural context contributed to the discovery and formation of a new generation of artists who showed extraordinary psychophysical plasticity in the creation of stage images. One of the representatives of this generation of actors was Lyubov Linytska, who successfully combined the performance of roles, already traditional at that time, of the repertoire with the "first reading" of characters in modern drama, which was just making its way onto the Ukrainian stage. The organicity and integrity of L. Linytska's acting style while mastering a diversity of dramaturgical material made her a prominent figure in the theatrical process. This is clearly evidenced by the

appearance of lifetime works dedicated to her work. However, later social and ideological conflicts of the 20-30s of XX century begin to dissonance with the logic of stylistic diversity as dominant in stage practice. In the end, the totalitarian pressure on the artistic environment leads to the suppression, and sometimes the destruction, in the literal sense, of the artists involved in this creative mainstream. L. Linytska was lucky to avoid repression. She was not expelled from the profession. She continued to actively realize herself on the Ukrainian scene. However, she fell out of sight of stage creativity researchers for many years. Of course, there are certain publications and occasional mentions of her stage work, but a comprehensive objective analysis of the actress's work and a detailed reconstruction of her stage achievements still do not exist, which obviously oversimplifies our ideas about the dynamics of creative pursuits in the late XIX and early XX centuries. The fragmentary nature of the information about L. Linytska's creative contribution to the renewal of her contemporary stage actions did not allow to fully evaluate and comprehend all the informative possibilities of artistic processes, an integral part of which was definitely the wide stage practice of the actress at different stages of her work. Taking into account the above, the relevance of the topic of this study is determined by the need for careful research and reconsideration of the work of L. Linytska, as an important and integral component of the domestic theatrical process. The scientific novelty of this research lies in the comprehensive approach to understanding the creative heritage of Lyubov Linytska against the background of artistic searches of the late XIX and early XX centuries. Thanks to a large array of source bases, identified, studied and introduced into scientific circulation for the first time, it was possible to re-conceptualize the creative heritage of the actress as a reflection of paradigmatic trends in stage practices of the time. The evolution of the features of the actress' performance manner in different periods of her creative path has been carefully studied and revealed. The collected material made it possible to compile a detailed repertoire list of the actress's roles, which will become an important asset for the Ukrainian scientific community in the study and reproduction of historical events of the theatrical process of Ukraine. The picture of the vision of the creative work of L. Linytska by theater critics both during the life of the actress and from a distance of time has been restored. In this way, the historiography of publications dedicated to the actress's works was reproduced as accurately as possible, which proved the absence of a coherent and consistent study of her works. The modern actualization of scientific interest in the artistic processes that took place at the turn of the century determines the importance of a new reading of the role of L. Linytska as one of the representative creative dominants of that time. For the first time, the study paid attention to determining the scale of influence of an individual creative personality on the formation of a wide range of creative stage concepts of that time.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Овчєва Л. Епістолярна спадщина М. Л. Кропивницького, як джерело вивчення його поглядів на театральне мистецтво // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. 2008. Вип. 8. С. 250–261.
- 2. Овчєва Л. Любов Ліницька – актриса репертуару Михайла Старицького // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. 2012. Вип. 10. С. 237–258.
- 3. Овчєва Л. Сценічне втілення «Украденого щастя» І. Я. Франка в Трупі під орудою П. К. Саксаганського, М. К. Садовського за участю І. К. Карпенка-Карого (1904 р.) та Київському театрі Миколи

Садовського // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка- Карого. 2013. Вип. 13. С. 36–48.

- 4. Овчієва Л. Любов Ліницька у ролі Гандзі з однойменної п'єси І. К. Тобілевича // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка- Карого. 2015. Вип. 17. С. 64–73.
- 5. Овчієва Л. До питання сценічного втілення драми І. Тобілевича «Лиха іскра поле спалить і сама щезне» // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. 2016. Вип. 19. С. 18–23.
- 6. Овчієва Л. Драма Юзефа Коженювського в сценічній інтерпретації корифеїв української сцени // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка- Карого. 2016. Вип. 18. С. 23–27.
- 7. Овчієва Л. Із плеяди корифеїв (До 150-річчя з дня народження Л. П. Ліницької) // Культурологічна думка. Київ, 2016. Вип. 10. С. 162–169.
- 8. Овчієва Л. Любов Ліницька – перша виконавиця головних жіночих ролей у п'єсах В. Винниченка «Брехня» і «Натусь» // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого: збірник наукових праць. Київ, 2017. Вип. 21. С. 35–44.
- 9. Овчієва Л. Історична драма «Оборона Буші» Михайла Старицького на сцені Першого державного українського театру // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого: збірник наукових праць. Київ, 2019. Вип. 24. С. 16–22.
- 10. Овчієва Л. Любов Ліницька – виконавиця ролей у п'єсах єврейських драматургів (перший український стаціонарний театр М. Садовського у Києві (1909–1915 рр.)) // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого: збірник наукових праць. Київ, 2020. Вип. 26. С. 23–29.
- 11. Овчієва Л. Любов Ліницька актриса театру І. К. Карпенка-Карого (До 175-річчя від дня народження І. К. Карпенка-Карого) // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого: збірник наукових праць. Київ, 2021. Вип. 27–28. С. 32–40.
- 12. Овчієва Л. Сценічне втілення п'єс раннього модернізму на сцені Першого стаціонарного театру Миколи Садовського у Києві на початку ХХ століття // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого: збірник наукових праць. Київ, 2023. Вип. 32. С. 36–42.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Жицька Тетяна Валентинівна

2. Tetiana Zhytska

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0000-0230-3783

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого

Код за ЄДРПОУ: 02214171

Місцезнаходження: вул. Ярославів Вал, 40, Київ, 01034, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Безручко Олександр Вікторович

2. Oleksandr V. Bezruchko

Кваліфікація: д. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8360-9388

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бучма-Бернацька Ольга Євгеніївна

2. Olga Buchma-Bernatska

Кваліфікація: кандидат мистецтвознавства, доцент, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8629-5641

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київська муніципальна академія естрадного та циркового мистецтва

Код за ЄДРПОУ: 02214952

Місцезнаходження: Жилинська, 88, Київ, 01032, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ангелова Ангеліна Олегівна
2. Anhelina O. Anhelova

Кваліфікація: д. філ. н., доц., 09.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7909-6292

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого

Код за ЄДРПОУ: 02214171

Місцезнаходження: вул. Ярославів Вал, 40, Київ, 01034, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гринишина Марина Олександрівна
2. Maryna Hrynyshyna

Кваліфікація: д. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6010-2282

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого

Код за ЄДРПОУ: 02214171

Місцезнаходження: вул. Ярославів Вал, 40, Київ, 01034, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Оніщенко Олена Ігорівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Оніщенко Олена Ігорівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Свириденко Катерина Сергіївна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна